

AAS-001-001264

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May - 2016

Economics : Paper - III

(Principles of Economics - II)

(Elective - I) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001264

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પશ્ચોના ઉત્તર આપો.
(2) પ્રશ્ન નંબર-૧ MCQના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
(3) જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1 આંતરિક વિકલ્પોનાં આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો : **20**

- (1) સરેરાશ ખર્ચની તુલનામાં સીમાંત ખર્ચમાં ફેરફાર _____
(A) લઘુત્તમ દરે (B) ઓછી ઝડપી
(C) વધુ ઝડપથી (D) સમાન દરે
- (2) જો સરેરાશ કુલ ખર્ચમાંથી સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ બાદ કરીએ તો _____
(A) સીમાંત ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય (B) સરેરાશ ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય
(C) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય (D) કુલ ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય
- (3) વાસ્તવિક ખર્ચનો ખ્યાલ _____
(A) પરલક્ષી છે. (B) નિરપેક્ષ છે
(C) આત્મક્ષી અને સાપેક્ષ છે. (D) વાસ્તવિક છે.
- (4) સીમાંત ખર્ચ એટલે _____
(A) વસ્તુનું એકમદીઠ ખર્ચ
(B) વસ્તુનું કુલ ઉત્પાદન ખર્ચ
(C) એક વધારાનાં એકમનું ઉત્પાદન કરવાથી કુલ ખર્ચમાં થતો ફેરફાર
(D) અંતિમ એકમનું ઉત્પાદન ખર્ચ

- (5) મળતરના નિયમો અન્ય બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) ઉત્પાદનના નિયમો (B) વળતરના નિયમો
 (C) પેદાશના નિયમો (D) ઉપરોક્ત બધા નામે ઓળખાય છે.
- (6) ઘટતા મળતરનાં નિયમને ખર્ચના દૃષ્ટિકોણથી બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) વધતાં ખર્ચનો નિયમ (B) સ્થિર ખર્ચનો નિયમ
 (C) ઘટતા ખર્ચનો નિયમ (D) અસ્થિર ખર્ચનો નિયમ
- (7) વધતા મળતરના નિયમને ખર્ચના દૃષ્ટિકોણથી બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) વધતાં ખર્ચનો નિયમ (B) સ્થિર ખર્ચનો નિયમ
 (C) ઘટતા ખર્ચનો નિયમ (D) અસ્થિર ખર્ચનો નિયમ
- (8) ઉત્પાદનની પ્રક્રિયાના પ્રારંભિક તબક્કામાં મળતરનો કયો નિયમ જોવા મળે છે ?
 (A) ઘટતા મળતરનો નિયમ (B) વધતા મળતરનો નિયમ
 (C) અસ્થિર મળતરનો નિયમ (D) સ્થિર મળતરનો નિયમ
- (9) સીમાંત ભૌતિક ઉત્પાદકતાનું બજારમાં ચાલુ કિંમતે વેચાણ કરવાથી જે નાણાંકીય આવક પ્રાપ્ત થાય છે તેને શું કહેવાય ?
 (A) સાધનની સરેરાશ આવક ઉત્પાદકતા
 (B) સાધનની સીમાંત આવક ઉત્પાદન પ્રમાણ
 (C) સાધનની સીમાંત આવક ઉત્પાદકતા
 (D) સાધનનું સરેરાશ આવક ઉત્પાદન પ્રમાણ
- (10) જે બિંદુએ પ્રત્યેક સાધનને ચૂકવવામાં આવતી કિંમત તેની સીમાંત આવક બરાબર થઈ રહે તે સમતુલાનાં બિંદુએ ઉત્પાદકને કેટલો નફો પ્રાપ્ત થાય છે ?
 (A) સામાન્ય નફો (B) વધારે નફો
 (C) મહત્તમ નફો (D) ઓછો નફો
- (11) વેતન દર કોણ નક્કી કરે છે ?
 (A) ભૌતિક ઉત્પાદન (B) સીમાંત ઉત્પાદકતા
 (C) સીમાંત ઉત્પાદન (D) ભૌતિક ઉત્પાદકતા

- (12) વેતનનો ઘટાડો શેમાં વધારો સર્જી શકે છે ?
- (A) આવકની સમાનતામાં (B) બેરોજગારીમાં
(C) આવકની અસમાનતામાં (D) રોજગારીમાં
- (13) બદલાકમાણીને અર્થશાસ્ત્રીય ભાષા અનુસાર બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) ઉચ્ચત્તમ પુરવઠા કિંમત (B) મહત્તમ પુરવઠા કિંમત
(C) સમતોલ પુરવઠા કિંમત (D) ન્યૂનતમ પુરવઠા કિંમત
- (14) ભાડા જેવી આવકને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) આર્થિક ભાડું (B) તફાવતી ભાડું
(C) કરારી ભાડું (D) આભાસી ભાડું
- (15) આર્થિક ભાડાં કરતાં કયું ભાડું ઘણું વધારે હોય છે ?
- (A) તફાવતી ભાડું (B) કરારી ભાડું
(C) વિશિષ્ટ તાજન્ય ભાડું (D) અછત ભાડું
- (16) ઉત્પાદનનાં સાધનને પ્રાપ્ત થતી બધી આવક ભાડું હોય ત્યારે તે સાધનનાં પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા કેવી હોય છે ?
- (A) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ (B) મૂલ્ય સાપેક્ષ
(C) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ (D) મૂલ્ય અનસાપેક્ષ
- (17) નફાનો ગતિશીલતાનો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો છે ?
- (A) પ્રો. નાઈટ (B) પ્રો. શુમ્પીટર
(C) પ્રો. જે.બી. કલાર્ક (D) પ્રો. કાર્વર
- (18) “નફો એ નિયોજકની કુશળતાનું ભાડું છે” આ વ્યાખ્યા કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપેલ છે ?
- (A) પ્રો. નાઈટ (B) પ્રો. શુમ્પીટર
(C) પ્રો. જે.બી. કલાર્ક (D) પ્રો. એફ.એ. વોકર

(19) ઉત્પાદનના કયા સાધનની આવક અપૂર્વનિર્ણિત કે અનિશ્ચિત હોય છે ?

- (A) શ્રમિક (B) નિયોજક
(C) ભૂમિ (D) મૂડી

(20) કયા અર્થશાસ્ત્રી કહે છે કે “નફો એ સંશોધનનું વળતર છે” ?

- (A) પ્રો. વિલિયમ ફેલ્નર (B) પ્રો. શુમ્પીટર
(C) પ્રો. જે.બી. કલાર્ક (D) પ્રો. એફ.એ. વોકર

2 સીમાંત ખર્ચનો ખ્યાલ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો. 10

અથવા

2 સ્થિર ખર્ચ અને અસ્થિર ખર્ચ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 10

3 “ઘટતા મળતરનો નિયમએ સાર્વત્રિક છે” - ચર્ચા કરો. 10

અથવા

3 ઉદ્યોગ વિકાસના લાભોની ચર્ચા કરો. 10

4 સાધનના મૂલ્યનિર્ધારણનો પ્રશ્ન શા માટે અલગ રીતે વિચારવામાં આવે છે ? 10

અથવા

4 “દરેક ઉત્પાદનના સાધનને તેની સીમાંત ઉત્પાદકતા જેટલું વળતર મળે છે”- ચર્ચા કરો. 10

5 “ઉત્પાદન સાધનોનો પુરવઠો સંપૂર્ણ કરતા ઓછો મૂલ્યસાપેક્ષ હોય ત્યારે ભાડું ઉદ્ભવે છે” - સમજાવો. 10

અથવા

5 નફાનો ગતિશિલતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. અને તેની ટીકાઓ જણાવો. 10

6 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 10

- (1) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ
(2) આર્થિક ભાડું અને કરારી ભાડું
(3) નફો અને નવપ્રવર્તન

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Answer all the questions on the basis of internal option.
- (2) Question Number- 01 (MCQ) should be must give answers in the Answer book.
- (3) Right side figure show the total marks of the questions.

1 Choices appropriate option on the base of the internal options. **20**

- (1) As compared to average cost, marginal cost changes.
(A) At the minimum rate (B) Less rapidly
(C) More rapidly (D) At the same rate
- (2) If we deduct average variable cost from average total cost we get.
(A) Marginal cost (B) Average cost
(C) Average fixed cost (D) Total cost
- (3) The concept of real cost is
(A) Objective
(B) Absolute
(C) Psychological and Comparatively
(D) Real
- (4) Marginal cost means
(A) Per unit production cost of commodity
(B) Total production cost of commodity
(C) Changed in total production cost due to produce one additional unit
(D) Production cost of final unit.
- (5) By which other names are scales of return is known?
(A) The Law of production
(B) The Law of Return
(C) The Law of product
(D) Are Identified as all name given above

- (6) In point of view of cost, under which name, the Law of Diminishing return is identified?
- (A) The Law of increasing cost
 - (B) The Law of constant cost
 - (C) The Law of decreasing cost
 - (D) The Law of instable cost
- (7) In point of view of cost, under which name, the Law of Increasing return is identified?
- (A) The Law of increasing cost
 - (B) The Law of constant cost
 - (C) The Law of decreasing cost
 - (D) The Law of instable cost
- (8) Which Law of return is seen being in the first stage of Process of production?
- (A) The Law of Diminishing Return
 - (B) The Law of Increasing Return
 - (C) The Law of Instable Return
 - (D) The Law of Constant Return
- (9) What is called monetary incomes received from selling of marginal Physical productivity at current market price?
- (A) Average income productivity of factor of production
 - (B) Marginal income production proportion of factor of production
 - (C) Marginal income productivity of factor of production
 - (D) Average income production proportion of factor of production
- (10) How much profit does a producer get at the stage when price of each factor of Production is equal to marginal revenue?
- (A) Normal profit
 - (B) More profit
 - (C) Maximum profit
 - (D) Less profit
- (11) Who decides the wages rate?
- (A) Physical production
 - (B) Marginal productivity
 - (C) Marginal production
 - (D) Physical productivity

- (12) What increase can be created by the decrease in wages?
- (A) In equality of income
 - (B) In unemployment
 - (C) In inequality of income
 - (D) In employment
- (13) According to economical terminology by which other name "transfer earning" is identified?
- (A) Qualitative supply price
 - (B) Maximum supply price
 - (C) Equal supply price
 - (D) Minimum supply price
- (14) By which other name Quasi Rent is identified?
- (A) Economic rent
 - (B) Differential rent
 - (C) Contract rent
 - (D) Shadow rent
- (15) Which rent is more than economic rent?
- (A) Differential rent
 - (B) Contract rent
 - (C) Specialized rent
 - (D) Scarcity rent
- (16) When total earning of unit of factor is rent, how is the elasticity of supply of that factors?
- (A) Perfectly inelastic Supply
 - (B) Elastic Supply
 - (C) Perfectly elastic Supply
 - (D) Inelastic Supply
- (17) Which economist has given the "Dynamic Theory of profit"?
- (A) Prof. Knight
 - (B) Prof Schumpeter
 - (C) Prof. J.B.Clark
 - (D) Prof. Carver
- (18) "Profit is the rent of the ability of the entrepreneurs"- which economist has given this statement?
- (A) Prof. Knight
 - (B) Prof Schumpeter
 - (C) Prof. J.B.Clark
 - (D) Prof. F.A.Walker

- (19) Which factor of production earning is uncertain?
 (A) Labour (B) Entrepreneur
 (C) Land (D) Capital
- (20) Which economist said "Profit is the reward for Innovation"?
 (A) Prof. William Fellner (B) Prof Schumpeter
 (C) Prof. J.B. Clark (D) Prof. F.A. Walker
- 2** Explain the concept of marginal cost with the help of illustration. **10**
- OR**
- 2** Clarify the differences between the fixed cost and variable cost. **10**
- 3** "The law of Diminishing Return is universal" – Discuss. **10**
- OR**
- 3** Discuss the advantages of expansions size of industry. **10**
- 4** Why does the issue of price determination of factors of production are separately thought? **10**
- OR**
- 4** "Every factor of production gets return equal to its marginal productivity"-Discuss. **10**
- 5** When the supply of the factors is less than perfectly elastic rent arises"-Explain. **10**
- OR**
- 5** Explain the dynamic theory of profit and criticize it. **10**
- 6** Write short Notes (Any One) **10**
- (1) The concept of alternative cost
 (2) Economic rent and Contract rent.
 (3) Profit and Innovation.